

Behandling fremsat visse bestemte Forslag, og, hvis han her til 3die Behandling kom med saadanne Uttringer, nægter jeg ikke, han havde Ret dertil. Naar jeg for mit Bedkommende ikke dengang imødegik hans Bemærkninger, var det kun, fordi han fremsatte dem med en saadan Overbeviisning om, at de ikke kunde finde Indgang her i Thinget, at der deri forekom mig at ligge en Tvivl om deres Sandhed; thi den ærede Rigsdagsmand kan jo ikke nogenstunde opgive Overbeviisningen om enten den ene eller den anden Gang her i Thinget at trænge igjennem med en Anskuelse, som virkelig er stemmende med Sandheden.

Ligeoverfor disse bestemte Anker mod Lovforslaget, maa det imidlertid være mig tilladt at bemærke, at det har gjenneegaaet en saa udtømmende Behandling, som vistnok intet andet, og, naar der er Tale om dets reelle Bestemmelser, vil jeg erindre om, at begge Parter, hvorom der er Tale, have været repræsenterede i det Udvalg, der tidligere har behandlet denne Sag, idet et Medlem, som virkelig stod stærkt paa Godseiernes Interesser, og som jeg beklager ikke længere har Sæde her i Forsamlingen, netop der repræsenterede Godseiernes Anskuelse; Sagen blev ogsaa i den Henseende taget under den alleromhyggeligste Overveielse. Den Mand, der har affattet Lovforslaget i dets nuværende Skikkelse, var anerkjendt for at være Danmarks dygtigste Jurist — han er desværre ikke mere; det var den forhenværende Justitiarius i Højesteret — og jeg troer virkelig, det er en Beroligelse at vide, at alle de af ham i formel Henseende stillede Forbringere ere fyldestgjorte. Der var vel nogle Realitetspunkter, i hvilke han havde en afvigende Mening, i hvilke han gik videre med Hensyn til Bondestanden end det foreliggende Forslag; saavidt har man ikke fulgt ham, hvortilmod hele den formelle Affattelse stemmer overeens med det, han bragte i Forslag. Enhver Ting kan jo være Gjenstand for Forbedring, men, uagtet dette Lovforslag saa stærkt berører mange forskjellige Interesser, har jeg egentlig endnu ikke seet det fra denne Side gjort til Gjenstand for alvorlige Angreb, undtagen af det ærede Medlem, som talte ved

Sagens 2den Behandling. Tværtimod have endog de, der ere imod Lovforslaget, naar de have gjort sig noie bekjendte med det, maattet anerkjende, at det endog er affattet med et omhyggeligt Hensyn til Godseiernes Tary og forebygger, at der tilføies dem nogen Overlast. Lovforslaget, saaledes som det i sin Tid af mig blev indbragt her i Thinget, har undergaaet en overordentlig væsentlig Omdannelse, men jeg vilde dog have sølt mig opfordret til selv at indbringe det her i Thinget, dersom der ikke havde reist sig en og anden Tvivl hos mig med Hensyn til det, Tvivl, der vare stærke nok for mig til ikke selv at indbringe det, men som ikke ere saa stærke, at jeg ikke ogsaa denne Gang skulde følge Forslagsstilleren, idet jeg naturligtvis maa forbeholde mig min Frihed med Hensyn til Fremtiden. Disse Tvivl ligge imidlertid paa ingen Maade i min Mening om Statens Berettigelse under de nuværende Tidsforhold. Jeg skal hertil kun sige den Bemærkning, at jeg ikke har anseet det hensigtsmæssigt for Sagens Fremme, at der nu er taget fat paa den paa den Maade, som skeet er; jeg havde anseet det hensigtsmæssigere og rigtigere, at man var bleven staaende ved en Lov om Afhændelse af offentlige Stiftelser og Beneficiar-Gods, men desuagtet skal jeg, ligeoverfor den bestemt udtalte Mening, og da jeg Intet har mod Lovforslaget i og for sig, ogsaa denne Gang stemme for det.

Maatte det være mig tilladt endnu at gjøre en lille Bemærkning, gjøre en lille Berigtigelse med Hensyn til nogle Uttringer, jeg fremsførte under Sagens første Behandling. Jeg bemærkede dengang, at det laa i Alles Interesse, at denne Sag blev afgjort i en rolig Tid; jeg sagde, at, hvis der ikke nu blev tilveiebragt en Overenskomst mellem Godseierne og Bønderne, var det hine's Skyld, om Spørgsmaalet blev henstødt til urolige og bevægede Tider, hvor Sagen uden al Tvivl da maatte finde sin Afgjørelse, om end ikke paa en tilfredsstillende Maade. Dette kan naturligtvis ikke forstaaes saaledes, som om jeg skulde ønske urolige og bevægede Tider, skulde ønske, at Spørgsmaalet maatte afgjøres paa en saadan Tid; det falder af sig selv; men jeg vilde kun give dem, der have Indflydelse paa Sagens Ordning, alvor-